

Jeannette Abrahamine
Bekker-la Bastide (1878–1961)
en het door haar gestichte
Bekker-la Bastide-Fonds

Jeannette Abrahamine Bekker-la Bastide
(1878–1961) en het door haar gestichte
Bekker-la Bastide-Fonds

Jeannette Abrahamine Bekker-la Bastide
(1878–1961) en het door haar gestichte
Bekker-la Bastide-Fonds

Door Mr. C.Chr. Kok

Mevrouw J.A. Bekker-la Bastide in Wiesbaden in 1931

Voor U ligt het boekje ter herdenking van het 50-jarig bestaan van de Stichting Bekker-la-Bastide-Fonds.

Twintig jaar geleden werd door mr. G.Chr. Kok een overzicht gegeven van de familiegeschiedenis van de erflaatster, van de herkomst van het vermogen en van de doelstelling van het fonds. Vanwege de grote historische waarde van zijn artikel wordt dit hierna integraal opnieuw afgedrukt. Wij bedanken hem voor zijn toestemming daartoe.

Sedertdien heeft het fonds niet stilgezeten. Over de vele activiteiten die zijn verricht om aan de doelstelling uitvoering te geven, wordt u in dit boekje geïnformeerd. In alle bescheidenheid kunnen wij terugzien op een periode waarin de achtereenvolgende besturen met grote inzet uitvoering hebben gegeven aan het goede doel dat mevrouw Bekker voor ogen stond. Velen die in sociale nood verkeerden hebben daarvan kunnen profiteren. En talloze studenten hebben ook niet tevergeefs een beroep gedaan op het fonds. We hopen dat wij hiermee hebben gehandeld in de geest van de idealen van mevrouw Bekker. Dat de omvang van het fonds in de loop van de tijd enorm is toegenomen, heeft er in belangrijke mate toe bijgedragen dat wij zovelen hebben kunnen ondersteunen.

Vol enthousiasme en met vertrouwen gaan wij het volgende tijdperk tegemoet. We wensen U veel genoegen bij het lezen van deze feestuitgave.

Hettie de Savornin Lohman-Willinge, maart 2011

Het graf van Hermanus Lambertus Bekker en
Jeannette Abrahamine Bekker-la Bastide

*Jeannette Abrahamine Bekker-la Bastide (1878–1961)
en het door haar gestichte Bekker-la Bastide-Fonds*

Bij diverse maatschappelijk werk instellingen in Rotterdam en Amsterdam is het Bekker-la Bastide-Fonds een bekend adres om hulp aan te vragen voor cliënten, die buiten de normale regels van de sociale wetgeving vallen. Eveneens is het fonds bekend bij universiteiten en andere onderwijsinstellingen, die studenten of leerlingen hebben met financiële problemen. In kringen daarbuiten zal de naam van het Bekker-la Bastide-Fonds echter niet bekend zijn, want evenals bij andere Rotterdamse fondsen geschiedt het werk in stilte en timmert men niet aan de weg. Het fonds bestaat nu echter zo lang, dat wel de nieuwsgierigheid geprikkeld wordt naar de persoon van de stichtster. Wie was zij en wat is van haar idealen met het fonds terecht gekomen?

De stichtster

Jeannette Abrahamine la Bastide werd geboren op 15 juni 1878 aan de Herenmarkt 14 te Amsterdam als dochter van Guillaume Jean Pierre la Bastide (1844–1897) en Henderika Thomassina Werdlij (1844–1914). De voor- en achternamen zijn gelijk aan die van een oom en tante, het echtpaar Jeannette en Abraham Stoutjesdijk-la Bastide, zodat deze kennelijk als peetouders optraden. Voor- en achternamen van haar vader wijzen op een franse herkomst. De eerste in Nederland wonende voorvader, de pruikenmaker Henri la Bastide, was geboren in Pau en trouwde in 1709 in Amsterdam met Anna Sénécal, afkomstig uit het Franse Dieppe. Zij behoorden tot de Hugenotenfamilies, die toendertijd Frankrijk ontvluchtten en zich in Amsterdam vestigden¹. Jeannette (ook wel afgekort tot Net en Nettie) zou tot haar overlijden de herkomst van haar familie indachtig blijven. Hoewel zij als godsdienst opgaf ‘geen’, steunde zij jaarlijks de Waalse gemeente te Haarlem met een fors bedrag en in een van kort voor haar overlijden daterend codicil verzocht zij de aandacht van haar executeuren voor de armen van deze Waalse gemeente.

De vader van Jeannette was, evenals zij, geboren in Amsterdam en de moeder in Ransdorp, wat thans deel uitmaakt van Amsterdam. Zij trouwden in 1871 in Monnickendam, waar Jeannette’s grootvader toen predikant was. Vader la Bastide kwam uit de handelswereld, waar hij evenals zijn vader (die als beroep kantoorbediende opgaf) aanvankelijk functies van middelbaar niveau vervulde. Bij de geboorte van Jeannette in 1878 staat hij vermeld als boekhouder. In feite was hij echter als cargadoor werkzaam op het cargadoorskantoor De Vries &

Co. In 1884 werd hij lid van de firma Blaauwhoedenveem, welke zich blijkens de naam het veembedrijf ten doel stelde, de langdurige opslag van goederen in panden. Vader La Bastide was één van de sterk naar voren komende figuren in dit bedrijf en toen de firma Blaauwhoedenveem in 1886 in een N.V. werd omgezet, werd hij directeur². Helaas weten wij weinig van Jeannette's jeugd. Zij groeide op in een gezin van acht kinderen, waarvan er drie op jeugdige leeftijd overleden en zij na twee iets oudere zusters de derde was. De maatschappelijke opgang van haar vader in de Amsterdamse handelswereld bracht mee dat het gezin enkele malen verhuisde, eerst naar royalere woningen in Amsterdam en daarna in 1890 naar Bussum en in 1894 naar Haarlem. De laatste verhuizingen hadden ook een minder prettige oorzaak. De iets oudere zuster van Jeannette, Aafje, leed aan tbc en overleed te Bussum in 1894, bijna 18 jaar oud. Jeannette haalde haar akte als onderwijzeres en verbleef volgens het bevolkingsregister ook een aantal jaren te Wormerveer, waarschijnlijk in verband met haar opleiding of werk. Op 18-jarige leeftijd in 1897 verloor zij haar vader en haar moeder bleef met vijf betrekkelijk jonge kinderen achter. Het wegvallen van haar vader had ook financiële consequenties, het gezin verhuisde kort daarna van Kenaupark 13 te Haarlem naar een iets minder royale woning aan de Oranjekade 37. Van hieruit trouwde zij op 31-jarige leeftijd (derhalve niet zo erg jong meer) op 28 april 1910 met de 38-jarige cargadoor H.L. Bekker. Gezien het feit dat deze hetzelfde beroep had als haar vader, ligt het voor de hand dat deze tot de kring van zakelijke relaties van haar vader behoorde. Volgens de familieoverlevering maakte hij haar een aantal jaren het hof, doch schrok zij aanvankelijk terug voor de aan een huwelijk met Herman verbonden representatieve en

sociale verplichtingen. Van de vier ouders was alleen haar moeder nog in leven en in staat het huwelijk mee te maken. Als getuigen bij het huwelijk fungeerden haar 22-jarige broer W.J. la Bastide, studerend te Wageningen; haar 32-jarige zwager Ir. J.C. van Hoolwerff; haar aanstaande zwager de 40-jarige procuratiehouder J.M.G. Bekker (evenals haar vader werkzaam bij het Blaauwhoedenveembedrijf) en de 34-jarige Amsterdamse cargadoor J.L. Dekkers, een collega van haar aanstaande man. Men zegt wel dat een goed huwelijk een nieuw huwelijk doet volgen: enkele maanden later op 8 september 1910 zou de hiervoor vermelde zwager J.M.G. Bekker in het huwelijk treden met een nichtje van Jeannette, Geertruida Helena Jeannette Stoutjesdijk, dochter van het hiervoor reeds vermelde peetouder-echtpaar van Jeannette.

Hermanus Lambertus Bekker was eveneens een Amsterdammer, in welke stad hij op 1 mei 1871 werd geboren aan de Haarlemmerdijk 199 als zoon van Johannes Marinus Gerardus Bekker (1836–1877) en Johanna Maria Sirks (1835–1905). De ouders waren geen van beiden Amsterdammer van geboorte, vader Bekker was geboren aan de Hoogstraat in Rotterdam en moeder in Dubbeldam. Beiden waren echter al op jeugdige leeftijd met hun gezinnen naar Amsterdam gekomen. Vader Bekker wordt in de akten van de burgerlijke stand afwisselend aangeduid als reiziger en commissionair, samen met twee broers dreef hij aan de Spuistraat onder de naam Gebrs. Bekker een commissionairszaak in kant en tule.

Ook Herman kwam uit een gezin, waar de kindersterfte toesloeg, drie kinderen kwamen jong te overlijden. Erger was echter dat Herman op 6-jarige leeftijd zijn vader verloor. Herman en zijn iets oudere broer moesten

hierdoor zelf carrière maken in Amsterdam en opvallend is dat zij het beiden in de cargadoorswereld zochten. Broer J.M.G. Bekker trad – zoals hiervoor reeds aangegeven – in dienst bij Blaauwhoedenveem en zou hiervan directeur worden. Herman trad op 15-jarige leeftijd in dienst bij de firma Ruys & Co., het Amsterdamse kantoor van dit in Rotterdam gevestigde bedrijf, waarbinnen de familie Ruys haar cargadoors- en expediteurswerkzaamheden had ingebracht³. Herman maakte hier snel carrière en werd na een aantal jaren firmant. Hij ontwikkelde zich tot een bekende persoonlijkheid in de scheepvaartwereld van Amsterdam, zo was hij voorzitter van de Scheepvaartvereniging, vice-consul van Japan en werd hij onderscheiden met het ridderschap in de orde van Oranje-Nassau.

Nadat moeder Bekker in 1905 overleden was verhuisden Herman en zijn broer in 1907 naar Bloemendaal. Na het huwelijk met Jeannette in 1910 vestigde het echtpaar zich echter in Amsterdam aan de Van Eeghenstraat 169 nabij het Vondelpark in oud-zuid.

Wat heeft Herman bewogen om als een established man van de scheepvaartwereld in Amsterdam in 1912 naar Rotterdam te gaan? De verleiding is groot te denken, dat hij op zoek naar de wortels van zijn familie naar de geboortestad van zijn vader ging. De aanleiding was echter waarschijnlijk meer zakelijk. De familie Ruys, die naast het cargadoorswerk een eigen vloot had opgebouwd in de Rotterdamsche Lloyd, deed een beroep op hem om de leiding van het scheepvaartbedrijf in Rotterdam te komen versterken. In 1912 werd Herman procuratiehouder en verhuisde het echtpaar naar de Nieuwe Binnenweg 149 te Rotterdam. Een jaar later op 25 augustus 1913

keurden commissarissen reeds goed dat Herman als eerste niet-familielid per 1 januari 1914 opgenomen zou worden in de Firma Wm. Ruys & Zoonen, welke firma de directie voerde over de N.V. Stoomvaart Maatschappij Rotterdamse Lloyd. De overgang van Amsterdam naar Rotterdam lijkt groter dan die is, omdat in die tijd veel samengewerkt werd tussen de Amsterdamse Stoomvaart Maatschappij Nederland en de Rotterdamsche Lloyd in de vaart op het toenmalige Nederlands Indië en omgeving, waar men gemeenschappelijk trachtte de opdringende buitenlandse concurrentie het hoofd te bieden⁴. Herman had naast zijn lange cargadoorservaring ook het voordeel dat hij door zijn reizen naar Nederlandsch-Indië, Brits-Indië, Japan en New York, de wereld goed kende. Op zijn eerste reis als directeur naar Nederlandsch Indië, China, Japan en de Verenigde Staten vergezelde Jeannette hem en het echtpaar strandde toen voor geruime tijd in Amerika door het uitbreken van de eerste wereldoorlog. Hermans verdiensten blijken ook uit het feit dat hij als commissaris voor diverse andere bedrijven gevraagd werd. Het gedenkboek van de Firma Ruys⁵ bestempelt zijn overlijden in 1926 dan ook als een zware slag voor de Lloyd, omdat hij een man van uitzonderlijke bekwaamheid was, die het bedrijf in vaak zeer moeilijke omstandigheden op voortreffelijke wijze wist te dienen. De concurrentie was immers sterk en verschillende buitenlandse rederijen probeerden om het Lloyd-rayon binnen te dringen. Het bestellen van nieuwe schepen en de eerste vervanging van stoomschepen door snellere motorschepen, was daardoor steeds weer een moeilijke beslissing.

De topfunctie van Herman bij de Lloyd leidde ook tot een grotere materiële welstand: in Rotterdam verhuisden

Herman en Jeannette eerst van de Nieuwe Binnenweg in 1915 naar de Parkstraat 2, vlakbij het kantoorgebouw van de Rotterdamsche Lloyd. Dagelijks werden hier binnen- en buitenlandse gasten ontvangen uit de scheepvaartwereld en Jeannette had een uitgebreide staf van een huishoudster, twee dienstbodes, een bellenmeisje en een huis-knecht/chauffeur om haar sociale taken te kunnen vervullen. De enige ontspanning was paardrijden in de duinen van Scheveningen, wat zij zich na haar huwelijk had aangeleerd en waarheen zij zich dan door de chauffeur liet brengen. Hermans gezondheid gaf aanleiding tot zorgen en de dokter adviseerde tot een verhuizing naar Scheveningen, waar de afstand tot het werk iets groter was en de gezonde zeelucht verlichting zou kunnen brengen. In 1925 verhuisde het echtpaar naar de villa 'Honk' aan de Nieuwe Parklaan 6. Helaas zou Herman niet lang van het nieuwe huis genieten, op 21 april 1926 overleed hij te 's-Gravenhage. Het krantenbericht omtrent zijn begrafenis⁶ beschrijft hoe de top van de Rotterdamse en Amsterdamse scheepvaartwereld hem op zijn laatste gang begeleidde. Het krantenbericht maakt daarbij als bijzonderheid naast de 80 grafkransen ook melding van het feit, dat zoveel aanwezigen met eigen auto's kwamen, kennelijk voor die tijd toch wat nieuws.

Het echtpaar had geen kinderen. Kort na het overlijden woonde Jeannette nog op het adres Nieuwe Parklaan 6, doch enige tijd later geeft zij als adres op Hotel 'De Witte Brug' aan de Badhuisweg 251 te Scheveningen. Zij was een gefortuneerde weduwe, doch een reumatische aandoening begon haar parten te spelen. Zij vestigde zich in Wiesbaden, een bekend kuuroord in die dagen en zoals niet ongebruikelijk voor dames van standing uit die tijd,

reisde zij nogal wat, vergezeld van haar trouwe dienstbode Bertha Nitzling (1892-1978) en verbleef zij op verschillende plaatsen. Zwitserland, Rotterdam, Den Haag, Haarlem, het zijn steeds wisselende adressen. In 1940 met de tweede wereldoorlog kwam zij weer terug naar Nederland in Den Haag aan de Koninginnegracht 102 en in 1942 verhuisde zij naar Oranjeplein 10 te Haarlem vlakbij de Oranjekade 37, van waaruit zij in 1910 getrouwd was. In 1952 nam zij haar intrek in Huize 'Wildhoef' te Bloemendaal, één van de eerste betere bejaardenverblijven van de Stichting Pro Senectute, waar zij een groot appartement in gebruik had. Personen die haar daar nog meegeemaakt hebben beschrijven haar – ondanks de reumatische aandoening die haar het lopen moeilijk maakte – als een statige dame, gesteld op decorum en stijl. Ook echter als iemand die sterk geïnteresseerd was in kinderen en met hen las en spelletjes deed. Haar oude beroep van onderwijzeres – waar zij zich in haar latere leven van scheepvaart en rijkdom wel eens voor geneerde het te noemen – kwam toch weer boven!

Doordat Jeannette zelf geen kinderen had leefde zij zeer mee met haar familieleden. Helaas verging het deze niet allen even goed, en uit de schaarse bewaard gebleven brieven klinkt zorg van haar door voor haar broers en zusters en de volgende generatie. Haar iets oudere ongetrouwde zuster Geertruida Catharina (1875–1945), die lerares Frans was aan het gemeentelijk lyceum voor meisjes te Utrecht, kwam in de hongerwinter te overlijden en haar beide broers Willem Jacobus (1887–1964 in Ecuador) en Johannes Hendrikus (1888–1958) zou zij graag meer voorspoed in het leven hebben toegewenst. De meest intensieve contacten had zij met haar twee jaar

jongere zuster Henriette Guillemette (1880–1968), die haar drie maal in de week kwam bezoeken en die haar laatste levensjaren eveneens op de Wildhoef te Bloemendaal verbleef. Deze was gehuwd met de hiervoor reeds als huwelijksgetuige genoemde Ir J.C. van Hoolwerff (1878–1962), directeur van de Aannemingsmaatschappij Hollandsche Beton. Met de beide kinderen en kleinkinderen van haar zuster leefde Jeannette zeer mee en zij fungeerde voor hen ook als een soort extra oma, waarom zij ‘tante oma’ werd genoemd. In haar codicillen geeft zij aan dat aan de betrokkenen ook na haar overlijden nog verjaardagscadeaus geschonken moeten worden en tevens verzocht zij haar executeurs de beide gezinnen samen met haar zuster een jaarlijkse vakantie aan te bieden. ‘Jonge huisvrouwen hebben zulks hoognodig’ schrijft zij.

De verschillende codicillen, welke zij steeds weer bijwerkte en waarbij zij haar familie en enige kennissen met diverse inboedelstukken bedacht, laten zien dat zij met haar kleiner wordende omgeving bleef meeleven. Ook Huize ‘Wildhoef’ en haar medebewoners daar werden bedacht, doordat verschillende voorwerpen welke zij daar in het publieke gedeelte geplaatst had na haar overlijden gelegateerd werden.

Op 1 maart 1961 overleed zij te Bloemendaal. Overeenkomstig haar verzoek werd zij in stilte begraven in het graf van haar man op de begraafplaats Oud Eik en Duinen te 's-Gravenhage, dichtbij het graf van haar hiervoor reeds vermelde zwager, die getuige bij haar huwelijk was, J.M.G. Bekker en nicht/schoonzuster G.H.J. Bekker-Stoutjesdijk, die in 1917 enkele dagen na elkaar overleden.

Oprichting van het fonds

Ten gevolge van het overlijden van haar man was Jeannette in 1926 in het bezit van een groot vermogen gekomen. De successieaangifte bij het overlijden van Herman geeft een vermogen aan van f 1.680.000. Dit voor die tijd enorme bedrag had Herman verdiend door zijn werk in de scheepvaart, zowel hij als Jeannette kwamen immers uit niet-kapitaalkrachtige gezinnen. De scheepvaart had echter in de jaren na de eerste wereldoorlog geweldig goede jaren doorgemaakt. Jeannette wist ondanks de economische crisis en de tweede wereldoorlog door zuinigheid en goede belegging dit vermogen nog te vergroten. De successieaangifte bij haar overlijden in 1961 geeft een vermogen aan van f 2.950.000.

Het is niet verwonderlijk dat de vraag, wat na haar overlijden met dit grote vermogen zou gebeuren, haar bezig hield. Haar testamenten heeft zij enige malen herzien. Zoals hiervoor reeds vermeld, leefde zij zeer mee met haar familie en kende zij ook haar sociale verplichtingen. Naast haar persoonlijke bijdragen aan de Waalse gemeente in Haarlem legateerde zij mede ter nagedachte- nis aan haar man aan Museum Boymans-van Beuningen een zestal fraaie schilderijen van Van Ruysdael, Van Goyen, Van der Neer en van Mesdag, tezamen met nog een aantal andere kunstvoorwerpen, die reeds eerder in bruikleen gegeven waren aan het museum. Haar familie en vroegere dienstboden steunde zij met diverse legaten, terwijl zij in haar eerste testament zelfs voorzieningen opnam voor een goede verzorging van haar beide honden. Het grootste deel van haar vermogen vermaakte zij echter aan het bij haar testament opgerichte en tot enig erfgenaam benoemde Bekker-la Bastide-Fonds.

Het initiatief tot een dergelijk fonds had het echtpaar Bekker nog samen genomen bij hun eerste testamenten, opgemaakt op 12 januari 1918 door notaris H.J. Lambert te Rotterdam. Het plotselinge overlijden najaar 1917 van de broer van Herman en zijn vrouw, die eveneens geen kinderen hadden, is waarschijnlijk reden geweest voor hem en Jeannette een testamentaire regeling te treffen. De regeling was simpel voor het geval van het overlijden van de eerste: de ander was dan enig erfgenaam. Voor het geval de betrokkene de langstlevende zou zijn, werd echter een uitvoerige regeling opgenomen met diverse legaten en een benoeming tot enig erfgenaam van de *Stichting Bekker-la Bastide-Fonds*, te vestigen te Rotterdam. Deze stichting zou ten doel hebben 'het verleenen van studiebeurzen en het verstrekken van geldelijken bijstand aan jongelieden van bijzonderen aanleg, ten behoeve van hunnen of hare opleiding tot betrekkingen op gebied van handel en/of scheepvaart, alsook, ter beoordeling van bestuurders der stichting, tot betrekkingen op ander gebied, waarvoor bijzondere studie is vereischt'. Het testament bepaalt verder dat de stichting algehele onzijdigheid in acht neemt ten aanzien van godsdienstige en/of politieke richting en overtuiging van personen, die in aanmerking komen voor ondersteuning.

Het testament bevat ook een gedetailleerde regeling voor het beheer van de stichting. Er zou een bestuur moeten komen, voor de eerste maal bestaande uit de heren W. Ruys, B.E. Ruys, E.J. Aalders, Mr. H.M.A. Schadee en een door deze vier heren tezamen te benoemen vijfde bestuurder. De beide heren Ruys waren compagnons van Herman. De heer E.J. Aalders (1880–1950) en zijn echtgenote mevrouw B.J. Aalders-Cruyff (1883–1943) waren oude

vrienden van het echtpaar Bekker uit Amsterdam; de heer Aalders was hier ook cargadoor geweest op het kantoor van Ruys & Co. voor hij Herman voorging naar Rotterdam, toen hij firmant van D. Burger & Zoon werd. Mr. H.M.A. Schadee was notaris en compagnon van notaris Lambert en vervulde daarnaast diverse maatschappelijke functies in Rotterdam als voorzitter van de Armenraad en Voogdijraad, terwijl hij ook eerste voorzitter van het fonds Volkskracht zou worden.

Op 11 augustus 1926 maakte Jeannette kort na het overlijden van haar man een nieuw testament bij de toen nog jonge notaris Mr. G.H. Lambert, die kort daarvoor zijn vader was opgevolgd. De regeling van de stichting wijkt in een aantal opzichten af van de regeling van 1918.

Allereerst wordt als naam van het fonds nu vermeld de Stichting Bekkerfonds, kennelijk bescheidenheid van Jeannette nu het vermogen voor de stichting praktisch geheel door haar man was bijeengebracht. De doelstelling met de kring van de te steunen personen werd aanzienlijk uitgebreid: 'het verleenen van steun aan weduwen van den beteren stand; het verstrekken van bijdragen ten behoeve van de opleiding van jongelieden van goeden aanleg; het helpen van personen die door bijzondere omstandigheden hun vermogen hebben verloren en in het algemeen door het verleenen van hulp in soortgelijke gevallen, vooral aan zoodanige niet geheel onbemiddelde personen, die niet in aanmerking komen voor hulp door openbare instellingen van armenzorg. Het bestuur is echter bevoegd, waar het dit wenselijk acht, bij wijze van uitzondering ook in gevallen van volstrekke armoede hulp toe te kennen. Voor zover de inkomsten dit zouden

toelaten, zal het bestuur ook bevoegd zijn bestaande instellingen van weldadigheid te ondersteunen'. Het fonds zou zich echter dienen te beperken tot hulp aan personen en instellingen van Nederlandse nationaliteit, bij voorkeur te Rotterdam en Amsterdam. De verdere regeling van de statuten doet sterk denken aan die van het fonds Volkskracht, waarvan de statuten in 1923 in opdracht van de heer W.S. Burger ook waren ontworpen door Mr. G.H. Lambert. De regeling van het beheer, het bestuur en eventuele liquidatie van het fonds werd vereenvoudigd. De regeling voor samenstelling van het bestuur werd ook wat aangepast, voor de eerste maal werden tot bestuurders benoemd de heren E.J. Aalders, Mr. H.M.A. Schadee en een door deze twee bestuurders samen te benoemen derde bestuurder, bij voorkeur een van de zoons van de heer B.E. Ruys. Helaas kwam Mr. Schadee kort daarop te overlijden, waarop Jeannette bij aanvullend testament van 9 december 1927 in diens plaats Mr. G.H. Lambert tot bestuurder van het fonds benoemde.

Bij testament van 29 januari 1946 opgemaakt door notaris Mr. G.H. Lambert werden diverse legaten herzien, terwijl de statuten van het fonds ook nogmaals enigszins werden aangepast. Allereerst werd de naam van het fonds nu weer gewijzigd van 'Stichting Bekkerfonds' in '*Stichting Bekker-la Bastide-Fonds*'. Het zinnetje in de oude statuten, dat het bestuur bij wijze van uitzondering ook bevoegd zou zijn in gevallen van volstrekke armoede hulp toe te kennen, werd geschrapt. In plaats daarvan werd nu als allereerste doelstelling geformuleerd het bevorderen van de geestelijke en lichamelijke welstand der mingevoede bevolking in het bijzonder van Rotterdam en Amsterdam, daaronder indien het bestuur dit wenselijk oordeelt ook het verlenen

van steun aan weduwen van de betere stand... (als in de oude statuten). Het fonds kreeg hierdoor een veel ruimere doelstelling, waarvoor de latere bestuurders zeer erkentelijk zijn geweest. Interessant is in dit verband ook nog een zin uit een brief van mevrouw Bekker aan notaris Lambert van 12 november 1953, waarin zij schrijft:

‘Geenszins wil ik van het B.B.-fonds een familiefonds maken, het doel moet zeker blijven het steunen van weduwen met kinderen, het steunen van zieken, van jonge mensen die een studie waard zijn, maar die niet knap genoeg waren voor een beurs en die hulp voor alle standen, maar s.v.p. voor degelijke karakters.’

Bij het testament van 29 januari 1946 werd ook de bestuursregeling iets aangepast. De beide executeurs, de heren E.J. Aalders en Mr. G.H. Lambert zouden het aan te trekken derde bestuurslid dienen te kiezen uit de bestuurders van de Stichting Bevordering van Volkskracht en bij overlijden of uitvallen van de beide executeurs zou het bestuur verder gevormd worden door het bestuur van Volkskracht. Door deze laatste constructie werd een formele band tussen het Bekker-la-Bastide-Fonds en Volkskracht gelegd, welke ongetwijfeld gesuggereerd zal zijn door de ontwerper van beide fondsen, Mr. G.H. Lambert, die ook eerste secretaris van Volkskracht was van 1933 tot 1953. Hoewel bij de oprichting van fondsen de stichters in het algemeen alle nadruk krijgen is op deze plaats toch ook een eresaluut voor deze altijd zo bescheiden op de achtergrond gebleven notaris op zijn plaats, die naast zijn drukke praktijk (hij passeerde ruim 60.000 akten) op zo creatieve wijze beide fondsen tot stand bracht en op bestuurlijk niveau veel goeds voor Rotterdam heeft gedaan.

Het fonds gaat van start

Door het overlijden van de stichtster op 1 maart 1961 nam het bestaan van het fonds een aanvang. Het zal geen verbazing wekken dat de aandacht van de executeurs Mr. G.H. Lambert en de heer W.J.G. Aalders (die in de plaats was gekomen van zijn in 1950 overleden vader de heer E.J. Aalders) allereerst gericht was op de begrafenis en het beredderen van de boedel. In de eerstvolgende Volkskrachtvergadering van 20 april 1961 lag echter een brief van Mr G.H. Lambert ter tafel, waarin kennis werd gegeven van het nieuwe fonds. Medegedeeld werd dat het kapitaal hiervan ongeveer f 2.000.000 bedraagt en de notulen vermelden dat de vergadering van deze mededelingen dankbaar kennis neemt. De beide executeurs kozen als derde bestuurder naast zich uit de kring van het bestuur van Volkskracht de secretaris daarvan, Mr. H. Lambert, zoon van Mr. G.H. Lambert, evenals zijn vader notaris en advocaat op het kantoor van Nauta, Lambert & Schadee, sedert 1953 als opvolger van zijn vader secretaris van Volkskracht.

Terstond al deden zich enige formele complicaties voor. Allereerst had het Stichtingenregister bedenkingen of de statuten wel volledig aan de nieuwe Wet op stichtingen voldeden; de beheerder liet zich echter overtuigen dat dit wel het geval was. Ernstiger was echter dat de Inspecteur der Registratie en Successie te Haarlem in het kader van het opleggen van de successie-aanslag over de nalatenschap de stichting niet als algemeen belang instelling wilde accepteren, wat tot aanzienlijk hogere successierechten geleid zou hebben. Zelfs een brief van de Rotterdamse Inspecteur aan zijn collega te Haarlem dat de

heren Lambert bijzonder goed bekend staan en dat hij met de heer Aalders enkele jaren tevoren correcte en prettige ervaringen gehad heeft in het kader van de afwikkeling van de nalatenschap van diens vader, zodat mede in verband met de binding van het nieuwe fonds met Volkskracht de Rotterdamse Inspecteur overtuigd was dat het vermogen voor het bestemde doel zou worden aangewend, vermocht de Haarlemse Inspecteur niet te vermurwen. Uiteindelijk was de Inspecteur bereid water in de wijn te doen, indien uit de doelstelling over het werk van de stichting zouden verdwijnen de woorden 'op de wijze die het bestuur zal bepalen' (waardoor het bestuur minder discretionaire bevoegdheid zou hebben) en voorts indien een van de heren Lambert uit het bestuur zou verdwijnen (de Inspecteur vond dat het bestuur van drie personen met twee familieleden niet voldoende onafhankelijk was samengesteld). De statuten kenden geen mogelijkheid van wijziging, zodat daarover een beslissing van de rechtbank noodzakelijk was. Bij beschikking van de rechtbank te Rotterdam van 5 februari 1962 werden de door de Inspecteur gewraakte woorden uit de statuten geschrapt. Mr. Lambert senior verklaarde zich mede in verband met zijn leeftijd bereid als bestuurslid af te treden, waarop Volkskracht uit zijn midden de heer H.J.E. van Beuningen als nieuw bestuurslid benoemde. Daarmee waren de problemen met de Inspectie opgelost en volgde de aanslag tegen het lage stichtingentarief.

Het bestuur besloot voor de betaling van de successierechten en de legaten (waarmee gezamenlijk een bedrag van ongeveer f 750.000 gemoeid was) geen effecten te verkopen, doch een lening te sluiten bij Volkskracht. Voorlopig waren er immers nog geen aanvragen om

uitkeringen bij het nieuwe en nog onbekende fonds en het netto kapitaal (na aftrek van boedelkosten, legaten en successierecht becijferd op *f* 2.191.930) was groot genoeg om uit de inkomsten de lening in enkele jaren terug te betalen.

Geleidelijk aan kwamen er echter toch aanvragen binnen, gedeeltelijk mede op suggestie van de bestuursleden, die in hun omgeving noden bespeurden, zoals door mevrouw Bekker als doel voor het fonds omschreven: studenten en andere jongeren, die hun studie of opleiding niet konden financieren omdat er toen nog geen systeem van studiefinanciering was; weduwen uit de betere kring, die door het plotseling wegvallen van hun echtgenoot met onvoldoende pensioenvoorzieningen achterbleven; dure medische behandelingen, die niet op een verzekering of ziekenfonds terug te voeren waren; trieste gevallen van echtscheiding, waarin een van de partners of de kinderen de dupe dreigden te worden. In 1969, acht jaar na de start, werd reeds een totaal aan uitkeringen gedaan van *f* 43.000 op een totaal aan inkomsten van *f* 137.000.

Het gedurende deze eerste jaren fungerende bestuur bestaande uit de heren W.J.G. Aalders, Mr. H. Lambert en H.J.E. van Beuningen was een bijzonder gelukkige combinatie. De heer Aalders kende als firmant van D. Burger & Zoon de Rotterdamse scheepvaartwereld goed en was door zijn persoonlijke bekendheid met mevrouw Bekker in staat als eerste voorzitter vorm te geven aan haar ideeën met het fonds. Mr. Lambert kende als bestuurder van tal van Rotterdamse instellingen de sociale kaart van Rotterdam als geen ander en was tevens door zijn werk als notaris en advocaat in staat aanvragen te selecteren,

die wel op de weg lagen van ons fonds omdat daarvoor geen andere oplossingen waren en andere aanvragen door te verwijzen naar overheids- of sociale uitkeringsinstanties. De heer H.J.E. van Beuningen kende als directeur van Pakhoed en commissaris van tal van Rotterdamse ondernemingen het Rotterdamse zakenleven en verzorgde ook de beleggingen van het fonds. Notulen over de eerste tien jaar van het fonds ontbreken, de contacten tussen de bestuursleden verliepen telefonisch, eventueel met een briefje. Toen het aantal aanvragen groter werd, had men echter toch behoefte aan personen die enig onderzoekswerk konden doen. In verband met het feit dat mevrouw Bekker naast Rotterdam ook Amsterdam had aangegeven als werkterrein van het fonds, werd in 1962 besloten Jhr. H. van Lennep (directeur van de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij N.V. en als zodanig ook bekend met de heer en mevrouw Bekker) uit te nodigen als Amsterdams correspondent, welk correspondentenschap deze vervulde tot 1970, waarna hij vervangen werd door de eveneens uit de Amsterdamse scheepvaartwereld afkomstige Jhr. S.G. van Weede. Daarnaast was voor onderzoek van het stijgende aantal sociale en studie-aanvragen iemand met maatschappelijk werk ervaring nodig. Mevrouw C.C. Wilbrenninck (aanvankelijk directrice van het Kralingse Volkshuis, later hoofd maatschappelijk werk van de P.T.T. te Rotterdam) was na haar terugtreden als bestuurslid van Volkskracht in 1963 bereid dit voor haar rekening te nemen⁷. In 1971 kwam Mr. H. Lambert te overlijden⁸ en schrijver dezes werd uitgenodigd om hem op te volgen als secretaris/penningmeester van zowel Volkskracht als het Bekker-la Bastide-Fonds. Gaarne betuig ik van deze plaats nog eens mijn respect en dank voor zijn vader, Mr. G.H. Lambert, die toen bereid was mij enkele

avonden te ontvangen teneinde mij in te wijden in de fondsen en mij daarbij ook vertelde over zijn contacten met de stichters.

Overname Prinses Margrietfonds

In 1976 kwam via de Amsterdamse adviseur Jhr. Van Weede, die tevens lid van het algemeen bestuur van het Prinses Margrietfonds was, een contact tot stand over mogelijke overname van dit fonds. Het Prinses Margrietfonds was in 1941 gesticht als 'stichting voor oorlogsslachtoffers der Nederlandsche Koopvaardij en hun nagelaten betrekkingen' en had zowel in, als in de jaren na de Tweede Wereldoorlog, veel goed werk gedaan om met name de nagelaten betrekkingen van de in de oorlog omgekomen bemanningsleden van de Nederlandse koopvaardijvloot te steunen. De gelden werden bijeengebracht door collecten, financiële acties en giften van scheepvaartmaatschappijen. In 1976 liep het werk echter op zijn eind en het bestuur zocht een ander fonds dat bereid zou zijn het nog lopende uitkeringswerk voort te zetten en af te ronden tegen overname van het nog aanwezige saldo. Gezien het feit dat het Bekker-la Bastide-Fonds uit de scheepvaartwereld afkomstig was, lag de keuze voor de hand. Het bestuur van ons fonds verklaarde zich bereid tot medewerking en tijdens de slotvergadering van het Prinses Margrietfonds op 9 september 1976 gevolgd door een lunch in aanwezigheid van H.K.H. Prinses Margriet werd het beheer over het fonds door de voorzitter Dr. Bast op symbolische wijze overgedragen aan de voorzitter van ons fonds de heer Aalders door overhandiging van een margriet.

Het aantal en de duur van de uitkeringen was langer dan aanvankelijk gedacht. Doordat de laatste penningmeester van het Prinses Margrietfonds, mevrouw L.J.H. Staab-Mees, toetrad tot het bestuur van het Bekker-la Bastide-Fonds en de maatschappelijk werkster van het Fonds, mevrouw M.E. van der Pol ook bereid was haar werk nog op bescheiden schaal te blijven voortzetten, leidde dit niet tot complicaties.

In 1991 werd tijdens een feestelijke bijeenkomst in de Sociëteit van de K.R.Z.V. 'De Maas' Rotterdam herdacht dat het Prinses Margrietfonds 50 jaar tevoren was opgericht, waarbij aan H.K.H. Prinses Margriet een boekje werd aangeboden met de geschiedenis van het Prinses Margrietfonds⁹.

Herstructurering en consolidatie

De heer Aalders gaf kort na de overname van het Prinses Margrietfonds in verband met het bereiken van de 70-jarige leeftijd de wens te kennen per 1 januari 1977 af te treden. De door mevrouw Bekker bij testament geformuleerde statuten bepaalden dat bij het defungeren van haar beide executeurs als bestuurslid het bestuur over het fonds bij het bestuur van Volkskracht zou komen te berusten. De praktijk van het Bekker-la Bastide-Fonds van de laatste jaren had echter laten zien dat voor een goede beoordeling van de aanvragen enkele specialistische bestuursleden of adviseurs nodig waren, welke specialistische kennis in het bestuur van Volkskracht onvoldoende aanwezig was omdat men daar in eerste instantie gericht was op steun aan instellingen en niet aan personen.

Daarnaast had het bestuur van Volkskracht al jaarlijks 150 à 200 aanvragen te behandelen, zodat men niet gebrand was op nog eens eenzelfde aantal aanvragen van het Bekker-la Bastide-Fonds. De aangewezen oplossing leek het Bekker-la Bastide-Fonds een eigen bestuur te geven, te benoemen door Volkskracht met enkele representanten van Volkskracht aangevuld met deskundigen van buiten. Omdat de statuten van het Bekker-la Bastide-Fonds niet in wijziging voorzagen, was het opnieuw nodig de rechtbank te vragen de statuten te wijzigen. Bij beschikking van 18 juli 1977 wijzigde de rechtbank de statuten, welke statutenwijziging ook nog eens bij notariële akte van 25 augustus 1977 voor notaris Mr. R.P. Voogd werd vastgelegd. Mevrouw M. Blom-Mourits (bestuurslid van Volkskracht voor club- en buurthuiswerk en verdere aanvragen uit de sociaal-culturele sfeer) was na haar terugtreden uit de gemeenteraad van Rotterdam bereid het voorzitterschap over te nemen. Schrijver dezes – die van het notariaat was overgegaan naar de rechterlijke macht – werd van secretaris gewoon bestuurslid en Mr. R. Pfeiffer van het kantoor Nauta Van Haersolte (thans NautaDutilh) werd secretaris, in 1982 wegens zijn vertrek voor enige jaren naar het buitenland vervangen door Mr. R.P. Voogd, eveneens als notaris en advocaat werkzaam op het kantoor NautaDutilh. Mevrouw A. Lambert-van Goor (weduwe van Mr. H. Lambert) sedert 1971 adviseur voor studie-uitkeringen kon door de statutenwijziging van 1977 tot gewoon bestuurslid benoemd worden, evenals de Amsterdamse correspondent Jhr. S.G. van Weede. Mevrouw Ph. van der Laken – maatschappelijk werkster en hoofd maatschappelijke dienstverlening van Humanitas – sedert 1976 adviseur voor de sociale aanvragen, gaf er de voorkeur aan om adviseur te blijven.

Hoewel er geen direct verband met de herstructurering kan hebben bestaan, begon het aantal aanvragen en ook het jaarlijks totaal aan uitkeringen vanaf 1977 explosief te stijgen. Het totale aantal jaarlijkse aanvragen liep van 168 in 1977 op tot ruim 800 gedurende de laatste jaren en het totaal aan uitkeringen van plm. f 150.000 tot bijna f 300.000 per jaar. Voor een deel valt dit grotere aantal aanvragen te verklaren uit een groter aantal aanvragen van de Stichting Bijzondere Noden te Amsterdam en de Stichting Samenwerkende Sociale Fondsen te 's-Gravenhage, die bij hun binnengekomen aanvragen over een aantal sociale fondsen zoals het onze plachten om te slaan, doch ook het aantal individuele aanvragen steeg. Een nieuwe categorie hierbij in het kader van de studieaanvragen zijn de aanvragen van studenten om financiële steun bij een onderzoek, studiereis of stage in het buitenland. Omdat het zien over de horizon en het opdoen van een buitenlandse ervaring voor toekomstige leidinggevenden in onze maatschappij van groot is, besloot ons bestuur zich in beginsel (anders dan diverse andere studiefondsen) positief op te stellen ten opzichte van deze aanvragen, doch wel een duidelijk maximumbedrag af te spreken dat aan dit soort uitkeringen besteed zou kunnen worden. In het boekjaar 1990/91 werden 95 van dergelijke aanvragen gehonoreerd voor een totaalbedrag van f 94.334.

Op 26 februari 1986 werd tijdens een bijzondere vergadering het 25-jarig bestaan van het fonds herdacht. Stilgestaan werd bij de persoon van de stichtster en de werkers van het eerste uur, de heren Mr. G.H. Lambert, W.J.G. Aalders, Mr. H. Lambert en mevrouw C.C. Wilbreninck. Ook werd echter met voldoening geconstateerd dat zoveel aanvragers in deze 25 jaar geholpen konden

worden, terwijl het kapitaal van het fonds door goede beleggingen en jaarlijkse reservering van een gedeelte van de inkomsten gestegen is van ruim twee miljoen tot acht miljoen gulden.

In 1988 kwam de voorzitter mevrouw M. Blom-Mourits plotseling te overlijden.¹⁰ Dr. H.N. Hart – medisch bestuurslid van Volkskracht – was bereid het voorzitterschap over te nemen gesteund door mevrouw Mr. M. Wilschut (oud-kinderrechter en bestuurslid van Volkskracht voor kinderbescherming en jeugdhulpverlening) als vice-voorzitter. Zij stonden voor de moeilijke taak het zich jaarlijks uitbreidende aantal aanvragen toch wat te consolideren. Overeenkomstig het testament van de instelster werd besloten prioriteit te geven aan aanvragen uit Amsterdam en Rotterdam met de betreffende regio's en de aanvragen elders uit het land alleen nog maar in speciale gevallen in behandeling te nemen. Aldus werd voorkomen dat de gehonoreerde aanvragen de jaarlijkse inkomsten zouden gaan overtreffen, alsook dat een te grote wissel op de vergadertijd van de bestuursleden getrokken zou worden. Toch kwam er ook nog een kleine structurele uitbreiding in het werk. Op verzoek van Volkskracht – dat geen individuele kunstenaars kan steunen, die daar nogal eens een subsidie aanvragen – verklaarde het Bekker-la Bastide-Fonds zich bereid individuele aanvragen van Rotterdamse kunstenaars in behandeling te gaan nemen, waarbij Volkskracht dan de daarvoor benodigde financiële middelen zou vergoeden. De oud-secretaris van het Rotterdamse Anjerfonds, de heer K.W.A. Engelbrecht, werd als deskundige hiervoor in het bestuur opgenomen.

Epiloog

Wat is het rendement geweest van ruim 30 jaar Bekker-la Bastide-Fonds? Zijn de ideeën welke de stichtster voor ogen had gerealiseerd en is met het kapitaal en de inkomsten gedurende al deze jaren daadwerkelijk wat nuttigs gebeurd? Hebben de vele uren vergadertijd van de bestuursleden en adviseurs in deze 30 jaar (waarvan de namen in een bijlage vermeld zijn) er daadwerkelijk toe bijgedragen om de personen, die mevrouw J.A. Bekker-la Bastide op het oog had, te helpen?

Enige tijd geleden kwam bij ons secretariaat een brief binnen van iemand, die wij een aantal jaren geleden een studie-uitkering verstrekten. Zij schreef:

‘Wie had dat ruim 10 jaar geleden gedacht, toen mijn sociaal raadvrouw uw hulp inriep voor een studie-beurs voor mij. Eigenlijk begon het bij het Bekker-la Bastide-Fonds, dat men er vertrouwen in had dat ik met mijn kindje en mijn ‘grootse’ plannen zou slagen voor mijn opleiding. Dat beetje vertrouwen en steun en ook jullie belangstelling heeft mij zo goed gedaan. Daarom wil ik ook dat jullie weten dat het goed gaat met mij en dat ik hoop dat er nog vele mensen in de toekomst kunnen aankloppen bij jullie.’

Een brief als deze laat zien dat fondsen ook in deze tijd nog door hun financiële steun ook een stukje morele steun aan mensen in moeilijke omstandigheden kunnen geven en daardoor een nieuw perspectief om verder te leven. Dank aan de stichtster die dit heeft mogelijk gemaakt!

Deze tekst van Mr. G.Chr. Kok verscheen eerder als artikel in het Rotterdams Jaarboekje 1992 blz. 303 e.v. en wordt met welwillende toestemming van het Historisch Genootschap Roterodamum hier opnieuw gepubliceerd.

Mr. G.Chr. Kok

NOTEN

- 1 Dossier familie La Bastide bij het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage.
- 2 Vriendelijke mededeling van Dr. H. van Driel (schrijver van *Samenwerking in haven en vervoer in het containertijdvak*, 1990) die bezig is met een geschiedschrijving van n.v. Blaauwhoedenveem, in 1967 door fusie opgegaan in Pakhoed n.v.
- 3 Bram Oosterwijk, *Reder in Rotterdam Willem Ruys (1890-1889)*, Roterodamum Reeks (grote reeks), deel 37, 1989, blz. 192 en blz. 212.
- 4 F. de Goey e.a., *Vaart op Insulinde, uit de beginjaren der Rotterdamse Lloyd n.v. 1883-1914*, Centrum voor Bedrijfs geschiedenis Erasmusuniversiteit Cahier nr. 8, 1991.
- 5 F.W.G. Leeman, *Van barkschip tot Willem Ruys, 120 jaar zeevaart*, gedenkschrift 75 jaar n.v. Koninklijke Rotterdamse Lloyd en 100 jaar firma Willem Ruys & Zonen, 1961, speciaal blz. 192-193 met foto van de heer Bekker.
- 6 Begrafenis H.L. Bekker, *NRC* 25 april 1926, ochtendblad blz. 2.
- 7 J.C. Hudig en L. Wigmore, *Cornelia Constance Wilbrenninck 1898-1985*, Rotterdams Jaarboekje 1986, blz. 205-208
- 8 H.H. Nauta, *Mr H. Lambert 1921-1971*, Rotterdams Jaarboekje 1972, blz. 142-144
- 9 A.A. van de Houwen, *Vijfendertig jaar Prins Margrietfonds*, Roterodamum reeks (kleine reeks) dl. 41, 1991.
- 10 G.Chr. Kok, *Riet Blom-Mourits 1921-1988*, Rotterdams Jaarboekje 1989, blz. 125-129.

Bestuur Stichting Bekker-la Bastide-Fonds, 2011

Staannd vlnr Drs. R. Liesker (adviseur), Prof. Dr. D.J.G.M. Duncker,
Drs. H.G.C. de Savornin Lohman-Willinge, A.H. Blommers
Zittend vlnr D.M. Zoun-de Bode (secretaresse), Mr. M.E. Loorbach-
van Driel, Mr. M.A. van der Laan-Kuyt, Drs. F.Y.N. de Bakker-Kerstholt

Gezien de 20 jaar die verstreken zijn sinds mr. G.Chr. Kok de geschiedenis en de start van de Stichting Bekker-la Bastide Fonds (hierna te noemen BLB) op schrift stelde, wordt het tijd voor een aantal feitelijke aanvullingen. Een springlevend fonds, continu in ontwikkeling, daarvan wil huidig voorzitter mw. drs. H.G.C. de Savornin Lohman-Willinge u graag verslag doen door middel van het hiernavolgende.

Statuten wijzigingen

2002

Ten overstaan van notaris mr. J.H.J. Preller worden de statuten aangepast.

Om werkzaam mee te gaan met de tijd is na uitvoerige beraadslaging, gezien de veranderde samenstelling van onze bevolking, besloten de nationaliteits eis te laten vervallen. Rotterdam telt inmiddels 170 nationaliteiten, mensen die met elkaar de economie van deze stad bepalen. Dat zich daaronder ook behoeftigen bevinden leidt geen twijfel. Dat vanuit deze bevolkingsgroep ook jongeren doorstromen naar het HBO en WO is een ontwikkeling die het BLB graag ondersteunt.

Een tweede aanpassing is dat de bestuursleden voor 4 jaar worden benoemd, met de mogelijkheid tot herbenoeming.

2005

Waar er voorheen in de statuten geen leeftijdsgrens was opgenomen wordt, in 2005 ten overstaan van notaris mr. H.P.C. van Dijk, 70 jaar als leeftijd gesteld waarop men het bestuur moet verlaten.

Verworven Fondsen

In de afgelopen jaren besloten 4 Stichtingen hun werkzaamheden onder te brengen bij BLB, en daartoe hun gelden over te dragen. Hiermee kwam er een einde aan hun officiële, zelfstandige bestaan.

- Stichting E. Deddes Fonds in 1996
f 1.410.142,31

Ingrijpende structuurveranderingen in de Nederlandse zeescheepvaart en concentraties en fusies van allerlei opleidingsscholen voor maritiem transport lagen ten grondslag aan de liquidatie van de Vereniging Opleidingsschip voor de Handelsvaart te Rotterdam. Als gevolg van deze opheffing is in 1996 om praktische redenen het kapitaal van het aan die vereniging verbonden steunfonds (Stichting E. Deddesfonds, anno 1916) ondergebracht bij Stichting Administratie Fonds Rotterdam en in beheer gegeven aan de Stichting Bekker-la Bastide Fonds. Op naam van Stichting E. Deddesfonds worden jaarlijks uitkeringen gedaan op het gebied van maritieme opleidingen in Rotterdam, dan wel voor externe huisvesting van minderjarigen die dergelijke opleidingen volgen.

- Nationaal Monument voor de Koopvaardij in 1998
f 54.588,95

Op 10 april 1957 werd op de kop van de Leuvehaven het Nationaal Monument voor de Koopvaardij door H.K.H. Prinses Margriet onthuld. Tegelijkertijd werd het aan de gemeente Rotterdam overgedragen. In de stichting die het tot stand komen van dit monument had bewerkstelligd bleef een positief saldo over. Dit is in 1998 aan BLB overgedragen. Een brief van november 1997 van de heer A.L. van Beek en ir. L.P. Ruys: 'aangezien de Stichting BLB de belangen van het Prinses Margriet Fonds heeft overgenomen stelt het uitvoerend comité voor haar tegoed over te dragen aan BLB. In de verwachting dat deze gelden zullen worden gebruikt voor doeleinden in de sfeer van

het voormalig Prinses Margriet Fonds'. In de afgelopen jaren is hiervoor sporadisch een aanvraag ontvangen.

- Stichting Maria Moll in 1999
f 862.192,72

Oorspronkelijk beheerde de Stichting een hofje voor werkloze gezinnen aan de Schotelboschlaan. Door het bombardement op Rotterdam is het hofje verloren gegaan. Na de oorlog kregen de eigenaren een schadevergoeding met herbouwplicht. Een locatie aan de van Beethoven-singel te Hillegersberg werd daartoe aangewezen. In 1957 namen de eerste (alleenstaande) bewoonsters er hun intrek. Aan de hogere eisen voor de leefbaarheid van de woningen, waardoor er drastisch verbouwd zou moeten worden, kon de Stichting uiteindelijk niet voldoen. Zij droeg haar verantwoordelijkheden in 1993 over aan de Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam (SOR). Daarmee kwam er een einde aan de werkzaamheden van de Stichting Maria Moll. De vrijgekomen gelden werden verdeeld over het Nationaal Fonds Bijzonder Noden en BLB. Met BLB werd afgesproken dat de gelden van de Stichting Maria Moll zouden worden ingezet voor de 'stille armen'. Ieder jaar worden hiertoe een aantal uitkeringen op naam door het bestuur van BLB gedaan.

- Stichting Mevrouw Blom-Mourits Fonds in 2004
€ 265.773

Ter nagedachtenis aan Mevrouw Blom, bestuurder van BVV en BLB werd door de Stichting ter Bevordering van Volkskracht vlak na haar overlijden in 1988 een fonds opgericht met als doel 'het ondersteunen van huurders

van de Woningbouwvereniging Vreewijk-Lombardijen in geval zij buiten hun schuld in financiële problemen zijn geraakt en de voorliggende voorzieningen niet toereikend blijken te zijn waardoor er schrijnende situaties dreigen te ontstaan'. De sociale omstandigheden van de bewoners lagen Mevrouw Blom na aan het hart. Helaas kreeg de Stichting niet de gehoopte, vele aanvragen. Wettelijke regelingen maakten een uitkering uit dit fonds wellicht overbodig. Uiteindelijk werd in 2004 besloten de Stichting op te heffen, en de gelden onder te brengen bij BLB dat in de geest van het Mevrouw Blom-Mourits Fonds voortaan de uitkeringen zal verrichten.

Bestuurlijke zaken

Na de voorzitters dr. H.N. Hart en mr. R.C. Lensink-Bosman die zich wegens het bereiken van de statutaire leeftijd genoodzaakt zagen terug te treden, werd het bestuur in januari 2000 geconfronteerd met het vroegtijdig overlijden van voorzitter H.C.Q. van der Giessen. Zijn taak werd overgenomen door drs. H.G.C. de Savornin Lohman-Willinge.

Ontwikkelingen

Sinds 1998 is de stichting in het kader van de Wet persoonsregistratie bij de Registratiekamer opgenomen onder nummer p-0018132.

In 2000 werd besloten het onderscheid tussen Dagelijks- en Algemeen bestuur op te heffen.

Om de uniformiteit te bevorderen en ook om het werk te vergemakkelijken, werd overgegaan op het gebruik van een aanvraagformulier. Dit wordt regelmatig aangescherpt en verbeterd.

Voor de instellingen van Maatschappelijk Werk werd een overzichtelijke folder samengesteld.

Door het secretariaat werd een software programma ontwikkeld om de vele aanvragen goed te kunnen behandelen, bewaren en terugvinden.

Meegaan met de tijd was ook een reden om als Fonds op het internet actief te zijn. In 2003 werd de website van de Stichting Bevordering van Volkskracht gelanceerd, met een eigen 'hoofdstuk' voor het Bekker-la Bastide Fonds. Het Fonds is daardoor goed bereikbaar. Aanvragers kunnen daarop lezen wat de criteria voor een eventuele toekenning zijn, en kunnen tevens een aanvraagformulier downloaden. Van de digitale mogelijkheid wordt ruim gebruik gemaakt.

De Stichting was mede initiator van een Rotterdams fonds voor mensen die in acuut financiële nood verkeren. In 2007 vond de oprichting plaats van het Fonds Bijzondere

Noden Rotterdam. Een publiek-private (gemeente, kerk, hulpverlening, fondsen) samenwerking waar de Stichting Bekker-la Bastide jaarlijks een donatie aan toekent. In het eerste bestuur van deze stichting wordt BLB vertegenwoordigd door mw. mr. M.E. Loorbach-van Driel.

In 2007 zijn er voor de tweede maal stukken bij het gemeentearchief Rotterdam ondergebracht. Met een embargo van 75 jaar in verband met de persoonlijke gegevens. Het gaat om de correspondentie en notulen tot 1997 inclusief één jaar aanvragen: 1994/1995. Het eerste embargo (over de aangeleverde stukken tot 1986) loopt af in 2049.

In 2009 kreeg de Stichting naar aanleiding van veranderde wetgeving een ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling) status. Dit houdt in dat noch bij ontvangst van gelden, noch bij de uitkering daarvan enige belasting afdracht verschuldigd is. Aan de belastingdienst dient ter controle wel het jaarverslag en het beleidsplan overlegd te worden.

Wet en regelgeving omtrent studiefinanciering zijn in de afgelopen 20 jaar voortdurend aan verandering onderhevig geweest. Studenten blijken zich daaraan goed aan te passen. Dat een opleiding belangrijk wordt gevonden merkt het fonds aan de vele aanvragen die inmiddels niet meer uitsluitend door universitaire studenten worden gedaan maar in toenemende mate ook door studenten aan HBO en MBO. In deze laatste categorie bevinden zich veel alleenstaande moeders die op deze manier proberen een uitweg uit de uitkeringssfeer te creëren.

Bij WO en HBO studenten die een buitenlandse stage ambiëren stelt het fonds tegenwoordig de eis dat zij eerst

volledig gebruik maken van de ruime leenmogelijkheid die de studiefinanciering hen biedt.

Veel van de sociale aanvragen zijn van relatief eenvoudige aard. Het gaat dan om een bijdrage in de aanschaf van kleding, of om schoolbenodigdheden. Om de vergadering niet te zeer te belasten is aan de voorzitter een mandaat verstrekt om deze aanvragen buiten vergadering te behandelen voor een maximum van € 500 per aanvraag.

Met andere studiefondsen zowel als met de decanen van de universiteiten en Hogescholen is regelmatig (werk) overleg.

Het kapitaal vertoont door op- en neergaande bewegingen van de beurs een grillig verloop, maar uiteindelijk wel een sterke stijging ten opzichte van de aanvang van het fonds: van f 2 miljoen in 1961, via f 28 miljoen in 1999, naar een huidige € 10 miljoen.

Sinds de oprichting is BLB lid van de FIN, de vereniging voor vermogensfondsen in Nederland.

Dankzij de zeer efficiënte, zelfstandige manier van werken van ons secretariaat waarmee veel werk uithanden van het bestuur wordt genomen, en de digitalisering, is het mogelijk dat nog steeds met slechts twee dagen per week het vele administratieve werk voor BLB kan worden gedaan.

Onderstaand overzicht geeft de ontwikkeling van de afgelopen 20 jaar weer. Hieruit blijkt dat het fonds zowel wat betreft het aantal aanvragen als wat betreft het daarmee gemoeide totaal uitgekeerde bedrag probeert een consistente lijn te bewandelen.

<i>Jaar</i>	<i>Aanvragen</i>	<i>Totaal uitgekeerd</i>
1990-1991	648	f 255.129
1991-1992	840	f 347.458
1992-1993	800	f 341.128
1993-1994	915	f 355.221
1994-1995	954	f 382.611
1995-1996	1020	f 326.252
1996-1997	805	f 387.801
1997-1998	742	f 440.052
1998-1999	720	f 481.236
1999-2000	668	f 472.500
2000-2001	655	f 590.060
2001-2002	667	€ 334.397
2002-2003	769	€ 278.196
2003-2004	707	€ 243.130
2004-2005	771	€ 320.676
2005-2006	796	€ 338.429
2006-2007	803	€ 360.685
2007-2008	798	€ 396.954
2008-2009	814	€ 379.327
2009-2010	727	€ 328.420

Voorzitters Stichting Bekker-la Bastide-Fonds

W.J.G. Aalders (1961–1976)

M. Blom-Mourits (1977–1988)

dr. H.N. Hart (1988–1996)

drs. H.G.C. Savornin Lohman-Willinge (2000– ...)

mr. R.C. Lensink-Bosman (1996–1998)

H.C.Q. van der Giessen (1998–2000)

Bestuursleden en adviseurs
Stichting Bekker-la Bastide-Fonds

- Lambert, mr. G.H. (1888–1973)
1961–1962
- Aalders, W.J.G. (1907–1980) *voorzitter*
1961–1976
- Lambert, mr. H. (1921–1971) *secretaris-penningmeester*
1961–1971
- Beuningen, H.J.E. van (1920)
1962–1989
- Lennepe, Jhr. H. van (1902–1993) *corresp. Amsterdam*
1962–1970
- Wilbrenninck, mw. C.C., *adviseur* (1898–1985)
1963–1973
- Kok, mr. G.Chr. (1935) *secretaris-penningmeester*
1971–1977
- Kok, mr. G.Chr. *penningmeester*
1993–1999
- Weede, Jhr. S.G. van (1914–1989) *bestuurslid Amsterdam*
1971–1987
- Lambert-van Goor, mw. A. (1923–2008)
1971–1993
- Swellengrebel, mw. A.C., *adviseur* (1927)
1973–1975
- Blom-Mourits, mw. M. (1921–1988) *voorzitter*
1975–1988
- Laken, mw. Ph. van der, *adviseur* (1940)
1976–1995
- Pfeiffer, mr. R. (1945) *secretaris-penningmeester*
1977–1982
- Staab-Mees, mw. L.J.H. (1920) *Prinses Margrietfonds*
1977–1991

- Voogd, mr. R.P. (1941) *secretaris-penningmeester*
1982–1992
- Marez Oyens, mr. G.H. de (1941) *bestuurslid Amsterdam*
1985–1990
- Hart, dr. H.N. (1925–2007) *voorzitter*
1988–1996
- Wilschut, mw. mr. M. (1923–2010) *vice-voorzitter*
1988–1993
- Engelbrecht, K.W.A. (1931) *bestuurslid kunst*
1988–1999
- Liesker, drs. R., *adviseur* (1952)
1989–
- Beuningen, mr. W.F. van (1939) *penningmeester*
1991–2005
- Savornin Lohman-Willinge, mw. drs. H.G.C. de (1948)
voorzitter 1992–
- Bakker-Kerstholt, mw. drs. F.Y.N. de (1949)
1992–
- Lensink-Bosman, mw. mr. R.C. (1927) *voorzitter*
1992–2000
- Mees, B.F. (1936) *secretaris*
1993–2005
- Giessen, H.C.Q. van der (1946–2000) *voorzitter*
1996–2000
- Opstelten-Dutilh, mw. mr. H.M.A. (1945)
1999–2007
- Loorbach-van Driel, mw. mr. M.E. (1943) *secretaris*
1997–
- Pop, dr. G.A.M. (1953)
2002–2003
- Duncker, prof. dr. D.J.G.M. (1960)
2003–

Blommers, A.H. (1966) *penningmeester*

2006–

Laan-Kuyt, mw. mr. M.A. van der (1970)

2007–

Jeannette Abrahamine Bekker-la Bastide (1878–1961) en het door haar gestichte Bekker-la Bastide-Fonds verscheen ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan op 1 maart 2011 in een oplage van 150 exemplaren.

De typografische verzorging was van Huug Schipper (Studio Tint) te Den Haag die voor de tekst het lettertype *Proforma* gebruikte. Het boekje werd gedrukt bij drukkerij G.B. 't Hooft bv te Rotterdam op 115 grams Fly. Boekbinderij Van Waarden te Zaandam tekende voor het bindwerk.

